

Halina Chłodnicka

Politechnika Rzeszowska
e-mail: halinach@prz.edu.pl

**SYSTEM INFORMACYJNY
A PRZYDATNOŚĆ SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH**

**INFORMATION SYSTEM VS. THE USEFULNESS
OF FINANCIAL STATEMENTS**

DOI: 10.15611/pn.2018.513.04

JEL Classification: G32, G39

Streszczenie: Informacja to potęga, a dobrze zaprezentowana, czytelna jest niezbędna do oceny sytuacji finansowej badanego podmiotu. Dokonując analizy ekspozycji w sprawozdaniach finansowych, można zauważyć, iż ciągle powiększa się ich objętość. Czy więc obecna formuła sprawozdania finansowego jest doskonała, czy można ją udoskonalić? Te dylematy spowodowały określenie celu artykułu, jakim jest próba stworzenia jednej z części sprawozdania finansowego, czyli sprawozdania z sytuacji finansowej (bilansu) w nowej formule, która w sposób prosty i czytelny informowałaby odbiorcę zarówno mającego dużą, jak i mniejszą wiedzę w tym obszarze. Sformułowano hipotezę badawczą – obecne sprawozdania finansowe nie zmieniają się od wielu lat. Zastosowano metodologię badań, dokonując analizy przedmiotu w aspekcie prezentacji sprawozdań finansowych, analizy faktograficznej oraz analizy przyczynowo-skutkowej. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż zmiany w sprawozdawczości z pewnością są potrzebne.

Słowa kluczowe: informacja, sprawozdanie finansowe, inwestor.

Summary: Information is power, and well-presented, readable is necessary to assess the financial situation of the audited entity. When analyzing the exposure in the reports, one can notice that their volume is constantly increasing. So, is the current financial statement formula perfect? Can it be improved? These dilemmas forced the author to take up such a topic. The aim of the article is to attempt to create a balance sheet as part of the financial report in a new formula that would inform the recipient in a simple and legible manner with both a large and lesser knowledge in this area. Research hypothesis: current financial statements have not changed for decades Research methodology: the subject was analyzed in the aspect of the presentation of financial statements, factual analysis and cause and effect analysis. Result: changes in reporting are certainly needed.

Keywords: information, financial report, investor.

1. Wstęp

Od wieków wiadomo, iż perspektywą rozwoju gospodarczego przedsiębiorstw jest wymiana międzynarodowa. Zachodzące procesy są ze sobą powiązane na rynkach krajowych i międzynarodowych. Potrzebna jest „dobra” informacja o sytuacji finansowej podmiotów działających na tych rynkach. Podmioty te również bardzo często łączą się. Nieodzownym elementem całej sprawozdawczej dokumentacji jest sprawozdanie finansowe. Powinno ono rzetelnie obrazować sytuację finansową jednostki, jej wyniki finansowe i przepływy środków pieniężnych. Jedną z części sprawozdania finansowego jest sprawozdanie z sytuacji finansowej (bilans). Istnieją rozwiązania krajowe, dokładnie określające rodzaj prezentowanych informacji, i rozwiązania międzynarodowe. Standardy międzynarodowe podają dość ogólnie możliwości prezentacji poszczególnych pozycji, pozostawiając swobodę w tworzeniu sprawozdań. Elastyczność między innymi przejawia się tym, że zgodnie z rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej każda jednostka powinna ustalić, czy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zastosować podział na sprawozdania długoterminowe (trwałe), czy krótkoterminowe (obrotowe), ale może nie dokonywać takiego podziału. W ustawie o rachunkowości jest to ściśle określony wzór. Sprawozdawczość ciągle budzi obawy wśród przedsiębiorców i wątpliwości, czy obowiązujące formy sprawozdania nie są zbyt zagmatwane, czy może warto poszukiwać nowych rozwiązań. Pomimo że temat ten jest często podejmowany w publikacjach krajowych i międzynarodowych, nic nowego, ciekawego się w nim nie dzieje, dlatego podjęto próbę stworzenia nowej formuły sprawozdania z sytuacji finansowej, a szczególnie wywołania dyskusji na ten temat. Większość dziedzin naukowych czy gospodarczych nieustannie się rozwija; wydaje się, że tylko w rachunkowości dokonywane są najwyższej kosmetyczne zmiany.

2. Informacja w aspekcie sprawozdawczości finansowej

Informacja to termin różnie definiowany w dziedzinach nauki, ale najogólniej ujmując, jest to relacja między elementami zbiorów pewnych obiektów, której istotą jest zmniejszanie niepewności (nieokreśloności) [Wikipedia]. Wychodząc z samej definicji pojęcia informacji, można stwierdzić, iż informacja jest bardzo istotna, a nawet, że to potęga w wielu dziedzinach życia. Informacja jest bardzo ważna dla odbiorców sprawozdania finansowego. W oświadczeniu FASB [MSSF 2013] zwraca się uwagę, że celem sprawozdawczości finansowej o charakterze ogólnym jest przedstawienie informacji finansowych na temat przedsiębiorstwa, które jest przydatne dla obecnych i przyszłych inwestorów, kredytodawców i innych wierzycieli.

Jednak powstaje pytanie, jaka miara informacji jest właściwa – niska czy wysoka. Polityka wysokiej jawności może dostarczyć więcej informacji, natomiast zwiększone informacje mogą spowodować przeciążenie informacyjne. Ostatnio coraz częściej dyskutuje się na temat ujawnień informacji w sprawozdaniach finansowych

w taki sposób, aby były jak najbardziej czytelne i przynosiły jak najwięcej informacji. Dobra informacja powinna powiadamiać o niepewności działania czy zagrożeniu kontynuacji działalności.

Budowanie zaufania do rynków finansowych jest niezbędne dla każdej spółki giełdowej w coraz bardziej zglobalizowanym świecie. Kluczowym filarem tego zaufania jest ujawnianie odpowiednich informacji użytkownikom i zainteresowanym stronom. W związku z tym rośnie znaczenie wiarygodności firm i przejrzystości informacji. Obecnie zaostrza się debata na temat adekwatności ujawnianych przez firmy informacji. Wśród dostępnych środków ważne są raporty z zarządzania, które umożliwią inwestorom i innym użytkownikom sformułowania uzasadnionej opinii na temat działalności i sytuacji firmy [García 2012].

Na przestrzeni lat zawartość informacyjna i budowa sprawozdań finansowych znacząco się zmieniały. Ich kształt i zawartość nie były szczegółowo określone przepisami i dlatego ich treści wynikały z potrzeb informacyjnych odbiorców [Jędrzejewski i in. 2012, s. 14]. Czy zrozumiałość informacji oznacza, że dane prezentowane w sprawozdaniu finansowym powinny być bez trudności wykorzystywane w procesie podejmowania decyzji gospodarczych przez ich użytkowników? Według autorki sprawozdanie powinno zawierać tylko takie informacje, które są niezbędne dla użytkowników zewnętrznych, i to oni będą podejmowali decyzję, natomiast informacje dla podejmowania decyzji wewnętrznych to już zupełnie inny rodzaj sprawozdania.

Wraz z upływem czasu i zmieniającymi się warunkami gospodarczymi, ciągle rosło zapotrzebowanie na informacje, nawet taką, która wspierała szersze potrzeby w zakresie zarządzania biznesem. Sprawozdania rozrastały się o szereg informacji zbędnych dla użytkownika, który chciał tylko ocenić sytuację finansową podmiotu. Złożone sprawozdania finansowe¹ negatywnie wpływają na środowisko informacyjne. Firmy dotknięte problemem częściej zwiększają zasób informacji o charakterze dobrowolnym niż firmy niedotknięte żadnym problemem. Przeprowadzone badania i wyniki sugerują, że menedżerowie stosują dobrowolne ujawnianie informacji w celu złagodzenia negatywnych skutków prowadzonej działalności [Guay, Samuels, Taylor 2016].

Rachunkowość finansowa jest regulowana na poziomie krajowym i międzynarodowym. Historycznie ukształtowała się jako nauka dostarczająca informacji właścicielom kapitału ulokowanego w jednostkach. Niestety, medialne doniesienia ostatnich lat dotyczące manipulowania informacjami w sprawozdaniach finansowych wstrząsnęły gospodarkami oraz nadwyrężyły reputację zawodów związanych z rachunkowością. W szczególności niedostatki w tym zakresie widoczne są z perspektywy dostarczania informacji na rynek kapitałowy, gdzie decyzje podejmowane są na podstawie danych tworzonych w systemie informacyjnym rachunkowości. Odpo-

¹ Szerzej por. [Lew 2016, s. 185-215].

wiedzialność osób świadczących usługi rachunkowości wymaga zaangażowania etycznego popartego kodeksem zawodowym, ponieważ niewystarczające jest bezrefleksyjne aplikowanie rachunkowości bez zważania na znaczenie zasad w niej obowiązujących, okoliczności czy też konsekwencji posługiwania się opisanymi regulacjami. Istnieje konieczność świadomego włączenia etyki do kanonu zasad i norm rachunkowości, które stanowią o prawidłowości funkcjonowania społeczno-ekonomicznego paradygmatu rachunkowości współcześnie i w przyszłości [Maruszewska 2014, s. 77].

Oszustwa księgowo-ści stały się jednym z najważniejszych problemów współczesnego funkcjonowania jednostek gospodarczych. Przedstawione obszary ryzyka oszustw księgowych w zakresie przychodów i kosztów, które zaciemniają wynik finansowy, można jeszcze bardziej precyzyjnie wyodrębnić po to, aby łatwiej zidentyfikować możliwe zagrożenia wiarygodności sprawozdania finansowego w trakcie jego badania przez biegłego rewidenta [Lew 2017, s. 4]. Warto wiedzieć, jak budować sprawozdania finansowe, aby eliminować oszustwa i kreatywną księgowość.

3. Przydatność sprawozdania z sytuacji finansowej

W ciągu ostatnich dekad zauważa się gwałtowny wzrost liczby subiektywnych szacunków zarządczych i prognoz dotyczących informacji finansowych (księgowych), a to powoduje pogorszenie się przydatności informacji finansowych. Lev, Feng [2016, s. 102] proponują pozbywanie się większości informacji zarządczych i opieranie się przede wszystkim na faktach. Gruntowny przegląd przepisów dotyczących rachunkowości i sprawozdawczości finansowej (GAAP) w następujących kierunkach znacznie poprawiłby przydatność informacji finansowych [Lev, Feng 2016, s. 224-225]:

- dostosowanie rachunkowości do rewolucyjnej zmiany wartości – tworzenie zasobów przedsiębiorstw, ciągły wzrost wartości niematerialnych – poprzez ujęcie kosztu wartości niematerialnych jako aktywów podlegających amortyzacji i odpisów z tytułu utraty wartości zamiast rejestrowania wartości niematerialnych jako kosztów bieżących. Powinno to zostać wzmocnione rozszerzonym ujawnieniem atrybutów wartości niematerialnych;
- unikanie wycen w sprawozdaniach finansowych aktywów i zobowiązań, które nie są przedmiotem obrotu na aktywnych rynkach. Taka wycena powinna być pozostawiona inwestorom;
- zmniejszenie złożoności rachunkowości, głównie poprzez unikanie orzeczeń dotyczących rzadkich transakcji branżowych. Księgowanie i raportowanie takich transakcji należy pozostawić w gestii menedżerów i ich audytorów.

Z. Luty [2010 s. 127-128] wskazał główne kierunki zmian w sprawozdawczości finansowej. Są to między innymi:

- 1) informacje oparte głównie na historycznych dowodach księgowych,
- 2) informacje finansowe jako towar na rynku określonych instrukcji,

3) prawo rachunkowe opracowane przy minimalnym wpływie lobby inwestorów.

Wydaje się to dość istotne w propozycjach formułowania nowych ekspozycji w sprawozdaniu finansowym.

Tak zmienione korporacyjne informacje finansowe w połączeniu ze strategicznymi raportami odpowiednio zareagują na potrzebę informacji inwestorów. Czy nie czas na poważne przemyślenie przepisów dotyczących raportów finansowych [Lev, Feng 2016, s. 224-225]?

Korporacyjne zyski przyciągają inwestorów, ponieważ są powszechnie uważane za zwiastuny przyszłych wyników. To jest powód, dla którego dochody mówią „o przesunięciu rynków”. Jednak zgłoszone wyniki nie stanowią już wiarygodnej podstawy do przewidywania przyszłych wyników korporacyjnych, głównie z powodu kolejnych przepisów dotyczących rachunkowości, szybkich zmian w aspekcie gospodarki. Nawet zgłoszone straty nie są tym, czym były kiedyś – wiarygodnymi wskaźnikami poważnych problemów w działalności operacyjnej. Oceniając wyniki przedsiębiorstw i przewidując przebieg biznesu, inwestorzy powinni stosować bardziej wiarygodne wskaźniki, niż oceniając wyniki. Jest to szczególnie ważne dla indywidualnych inwestorów, którzy w swoich decyzjach inwestycyjnych polegają na kilku prostych działaniach, przede wszystkim zarobkach i stosunku ceny do zysku [Lev, Feng 2016, s. 58].

Dokonując oceny, bardzo często opieramy się na tradycyjnej analizie finansowej, która koncentruje się na konsekwencjach działań firm (sprzedaż, zyski, ROE lub ROA) – podkreślając przeszłość, z bardzo ograniczoną przewidywalnością.

Literatura przedmiotu coraz częściej dokumentuje, że złożone sprawozdania finansowe negatywnie wpływają na środowisko informacyjne. Wykorzystując projekty przekrojowe i wewnątrzfirmowe, można zauważyć silną pozytywną zależność między złożonością sprawozdań finansowych a dobrowolnym ujawnieniem. Relacja ta jest silniejsza, gdy płynność spada i dzieje się coś niepokojącego, więc dochodzi do rozbudowania informacji i wypełniania sprawozdań finansowych. Firmy dotknięte problemami częściej dobrowolnie je ujawniają niż firmy nieobjęte żadnym problemem [Guay, Samuels, Taylor 2016, s. 236].

Inwestorzy potrzebują bardziej wyrazistych informacji, nawet jeżeli będą niekorzystne, ale prawdziwe. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej powinna być informacja o zaległych wypłatach, odsetkach, rezerwach itp. – informacje, które pomogąłyby w realnej ocenie podmiotu.

Ashbaugh-Skaife i in. [2006, s. 203-243] sugerują, że koszt odsetek jest prokurentem dla ryzyka niewypłacalności firmy i może być związany z ratingiem kredytowym firmy. Oto tylko część informacji powodujących zagrożenie działalności, które można nazwać „symptomami zagrożenia”, a nawet „kosztami upadłości”. H. Chłodnicka [2014, s. 87-101] zdefiniowała je następująco: „Koszty upadłości to zmniejszanie się w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych lub wydatkowanie w przyszłości przez jednostkę środków przynoszących te korzyści o wiary-

godnie określonej wartości, powodujące pogarszanie sytuacji finansowej jednostki gospodarczej, wiążące się z powstaniem dodatkowych obciążeń determinujących przyszły proces upadłości”.

Obecnie sprawozdania są coraz obszerniejsze, ale brakuje w nich najprostszych informacji. FASB wydała 250 zasad i przypisów (standardów i aktualizacji), setki stron. Ta lawina regulacyjna powoduje coraz dłuższe wyjaśnienia w przypisach do sprawozdania finansowego [Lev, Feng 2016, s. 6]². M. Kutera, S.T. Surdykowska [2009, s. 145] zauważają, że już dziś sprawozdania finansowe są dość obszerne, dlatego też czytelnik może mieć problem z wyodrębnieniem istotnych informacji. Duże znaczenie ma projekt biznesowej koncepcji sprawozdania finansowego, który został stworzony przez obie Rady IASB oraz FASB i grupy doradcze: Joint International Group, Financial Institutions Advisory Group z udziałem innych stron zainteresowanych podstawowymi zagadnieniami związanymi z prezentacją sprawozdania finansowego [Gierusz 2010, s. 49-56]. Jednak nie przyniosło to zmian praktycznych w tym obszarze.

Wątpliwości co do jasności informacyjnych sprawozdań finansowych spowodowały podjęcie próby zbudowania nowej formuły sprawozdania finansowego.

Jak wynika z tabeli 2, w proponowanej formule występują trzy części:

- A – dotycząca działalności operacyjnej,
- B – dotycząca obrotu papierami wartościowymi,
- C – związana z informacjami, co powoduje zagrożenie upadłością, czyli symptomy zagrożenia.

Wiele informacji można znaleźć w informacji dodatkowej, szczególnie w pozycjach wykazanych w części C jako symptomy zagrożenia, ale zamiarem nowej formuły była prezentacja informacji w bilansie. Często przedsiębiorcy nie chcą zgłębiać nawet tej podstawowej części sprawozdania, a co dopiero czytać informacje dodatkowe. Nowa formuła pozwala czytelnie zaprezentować zagrożenia i bieżącą sytuację podmiotu gospodarczego. Ujawnienie ewentualnych symptomów zagrożenia przede wszystkim może być pomocne jednostce, będzie mobilizować do schodzenia z takich pozycji, w miarę sprawnie będzie można zareagować na pogarszanie się wyników oceny, a także powstanie możliwość krótszej, szybszej drogi poszukiwania inwestora. Inwestor, nawet przypadkowy, mając takie informacje, sam może zaproponować pomoc. Zapasy zalegające czy odsetki od należności to takie, dla których nie dokonano odpisu aktualizującego. Po stronie pasywów symptomy zagrożenia to pozycje, które mogą powodować w przyszłości zmniejszanie korzyści ekonomicznych lub wydatkowanie przez jednostkę środków przynoszących te korzyści o wiarygodnie określonej wartości, które mogą powodować pogarszanie sytuacji finansowej jednostki gospodarczej, wiążące się z powstaniem dodatkowych obciążeń determinujących przyszły proces upadłości.

² Por. [Surdykowska 2010, s. 140].

Tabela 2. Układ danych informacji w bilansie jednostkowym

AKTYWA	PASYWA
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA PODSTAWOWA – część A	
A. Aktywa trwałe <ul style="list-style-type: none"> • wartości niematerialne i prawne • rzeczowe aktywa trwałe • należności długoterminowe, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ od jednostek powiązanych <pre>(prezentacja aktywów trwałych z większą szczegółowością będzie uzależniona od uznania danego podmiotu)</pre> <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje długoterminowe <ul style="list-style-type: none"> – nieruchomości – wartości niematerialne i prawne – udzielone pożyczki • długoterminowe rozliczenia międzyokresowe 	A. Kapitał własny <ul style="list-style-type: none"> • podstawowy • pozostałe, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – z aktualizacji wyceny • wynik netto: <ul style="list-style-type: none"> – roku bieżącego – zyski zatrzymane
B. Aktywa obrotowe <ul style="list-style-type: none"> • zapasy bieżące • należności bieżące, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ od jednostek powiązanych • udzielone pożyczki, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ od jednostek powiązanych • środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych z działalności operacyjnej • rozliczenia umów budowlanych • inne aktywa 	B. Zobowiązania <ul style="list-style-type: none"> • zobowiązania długoterminowe bieżące, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ wobec jednostek powiązanych • zobowiązania krótkoterminowe bieżące, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ wobec jednostek powiązanych • rozliczenia umów budowlanych • inne zobowiązania
OBRÓT PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI – część B	
Instrumenty finansowe <ul style="list-style-type: none"> • długoterminowe aktywa finansowe, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ od jednostek powiązanych • krótkoterminowe aktywa finansowe, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ w jednostkach powiązanych • środki pieniężne z tytułu obrotu papierami wartościowymi 	Kapitał własny <ul style="list-style-type: none"> • wyemitowane instrumenty finansowe • pozostałe, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ▪ z aktualizacji wyceny • wynik netto obrotu instrumentami finansowymi <ul style="list-style-type: none"> – roku bieżącego – zyski zatrzymane Zobowiązania finansowe
SYMPTOMY ZAGROŻENIA – część C	
Symptomy zagrożenia – aktywa <ul style="list-style-type: none"> • zapasy zalegające • odsetki od należności • należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy • udziały (akcje) własne 	Symptomy zagrożenia – pasywa <ul style="list-style-type: none"> • rezerwy • odsetki od zobowiązań • kredyty, pożyczki przeterminowane • zobowiązania przeterminowane zabezpieczone na majątku • wynagrodzenia niewypłacone w terminie • zobowiązania przeterminowane: <ul style="list-style-type: none"> – zobowiązania publicznoprawne – zobowiązania handlowe – pozostałe zobowiązania – odsetki
Razem aktywa	Razem pasywa

Źródło: opracowanie własne.

Część B dotyczący inwestycji z obrotem papierami wartościowymi. Wielu przedsiębiorców nie ma tego typu operacji, więc ta część byłaby w ich przypadku wyzerowana, czyli pusta, a to powodowałoby, że część A stałaby się czytelniejsza. Ujęcie takich instrumentów łącznie z działalnością operacyjną w wielu przypadkach może poprawiać ogólny obraz podmiotu, a nawet spowodować poprawę wskaźników, ale jest to czasem krótkotrwałe ze względu na różnorodne czynniki zewnętrzne. Takie instrumenty mają zmieniający się stopień ryzyka, więc nie potrzebna jest na dany moment taka informacja w podstawowej części sprawozdania, czyli części A. Z wywiadów i konsultacji z przedsiębiorcami wynika, że w większości nie wiedzą oni, co znajduje się w bilansie w obecnej formie, ponieważ danych jest za dużo. Kapitał podstawowy z części B to kapitał powstały z wniesienia wartości poprzez papiery wartościowe.

Natomiast kapitał podstawowy z części A to kapitał wniesiony w postaci środków pieniężnych, rzeczy czy udziałów. W części A byłyby zaprezentowane tylko informacje dotyczące działalności operacyjnej, co ułatwiłoby przedsiębiorcom szybką ocenę sytuacji. W tej części nie wyszczególniono rozliczeń międzyokresowych krótkoterminowych – ani czynnych, ani biernych. Wydaje się, iż nie mają one większego znaczenia dla oceny sytuacji finansowej, a większość z odbiorców takich informacji po prostu nie dostrzega, więc można je ująć jako inne aktywa czy inne zobowiązania. Ponadto rozwiązania ustawy o rachunkowości w art. 39 powodują, iż rozliczenia międzyokresowe bierne właściwie są pozycją mało czynną. Ważną informacją związaną z międzyokresowymi rozliczeniami krótkoterminowymi są rozliczenia kontraktów długoterminowych, ale można wykazać taką pozycję jako odrębną. Zapytani przedsiębiorcy, którzy prowadzą tego typu działalność, nie umieli powiedzieć, w której pozycji obecnie wykazywane są takie rozliczenia. Wylimitowanie wyodrębnionej pozycji rozliczeń międzyokresowych biernych powoduje, że nieczytelne byłoby wykazanie ujemnej wartości firmy. Ujemna wartość firmy – warto się zastanowić, czy nie wykorzystać rozwiązań międzynarodowych i nie ujmować tej wartości w bilansie, tylko uznać ją za zysk na okazjnym nabyciu (wg MSSF/MSR) i ujmować w wyniku na moment nabycia.

Wydzielenie środków pieniężnych osobno dla działalności operacyjnej i działalności z obrotu papierami wartościowymi wydaje się być bardzo czytelną informacją.

Mam nadzieję, że proponowana formuła będzie początkiem dyskusji w tym przedmiocie, a zarazem zmian w sprawozdawczości finansowej.

4. Zakończenie

Trafność decyzji gospodarczych uzależniona jest od jakości informacji finansowej pochodzącej w głównej mierze ze sprawozdań finansowych sporządzanych przez podmioty gospodarcze i inne jednostki. Zdarza się, że wśród uczestników obrotu gospodarczego prezentowane informacje pozostają niezrozumiałe. W zakresie tym oczekuje się, że uniwersalne, przejrzyste, czytelne, krótkie sprawozdania finansowe będą stanowić wiarygodne źródło informacji. Stąd też w celu przede wszystkim

ochrony zróżnicowanych interesów odbiorców tych informacji niezmiernie ważne jest przestrzeganie cech jakościowych, jakim powinny odpowiadać tworzone informacje. Odpowiedzialność w tej kwestii w głównej mierze przypisuje się kierownictwu jednostek gospodarczych, które powinno zadbać o uczciwość, obiektywizm i konieczność przestrzegania ustalanych zasad etyki przez osoby uczestniczące w procesie raportowania. Zaproponowana formuła tej części jako podstawowej w sprawozdawczości finansowej jest krótka, czytelna, zawiera tylko niezbędne, aktualne informacje. Obecnie wiele danych przerzuca się do dodatkowych informacji i objaśnień, których objętość z roku na rok się powiększa tak, że właściwie nikt ich nie czyta. Może warto podzielić sprawozdanie na części, co już poprawi ich czytelność nie tylko dla inwestorów, ale również dla samych właścicieli. Jest to tylko próba stworzenia czegoś nowego, a właściwie próba podjęcia dyskusji na ten temat.

Literatura

- Ashbaugh-Skaife, H., Collins, D., LaFond, R., 2006, *The effects of corporate governance on firms' credit ratings*, J. Account. Econ., 42.
- Chłodnicka H., 2014, *Sprawozdanie finansowe a pomiar efektów działalności przedsiębiorstwa w zagrożeniu kontynuacji działania*, Uniwersytet Ekonomiczny, Wrocław.
- García P., 2012, *La supervisión de la información financiera y corporativa de las entidades cotizadas y otros aspectos relacionados*, Aeca, 100, diciembre.
- Gierusz J., 2010, *Ocena przygotowanego przez IASB i FASB projektu sprawozdania finansowego*, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, t. 56(112), Warszawa.
- Guay W., Samuels D., Taylor D., 2016, *Guiding through the Fog: Financial statement complexity and voluntary disclosure*, „Journal of Accounting and Economics”, Vol. 62, Issues 2-3, November-December.
- Jędrzejewski S., Urbaszek M., Kowalczyk M., 2012, *Ewolucja systemu rachunkowości polskiej w okresie dwudziestolecia międzywojennego*, SIZ, Łódź.
- Kutera M., Surdykowska S.T., 2009, *Kryzysy gospodarcze a wiarygodność sprawozdań finansowych*, Difin, Warszawa 2009.
- Lev B., Feng G., 2016, *The End of Accounting and the Path Forward for Investors and Managers*, John Willey and Sons, New Jersey.
- Lew A., 2017, *Oszustwa księgowe w obszarze przychodów i kosztów wpływające na wiarygodny obraz jednostki gospodarczej wykrywane przez biegłego rewidenta*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 471.
- Lew G., 2016, *Sporządzanie sprawozdań finansowych*, [w:] *Rachunkowość. Zasady i metody*, red. E. Nowak, PWE, Warszawa.
- Luty Z., 2010, *Kierunki zmian sprawozdawczości finansowej*, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, t. 56, nr 112.
- Maruszewska W.E., 2014, *Etyka we współczesnej rachunkowości a wiarygodność informacji w niej tworzonych*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, nr 177.
- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej*, 2013, SKwP, IASB, Warszawa.
- Surdykowska S.T., 2010, *Perspektywy rozwoju rachunkowości międzynarodowej*, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, t. 56(112), Warszawa.
- Ustawa o rachunkowości z 29 września 1994 r., Dz.U. z 2018 r. poz. 395.
- Wikipedia, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Informacja>.